

20.10.2025

Naleraq

UKA2025/146

Kuno Fencker

Greenland Airports International A/S-imi piginnissutsit tamakkerlugit pissarsiarinissaat siunertarlugu, Naalakkersuisut naalagaaffiup oqartussaasuinut (Rigsmyndighederne) saaffiginninnissaannut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Pele Broberg, Naleraq)

Siullermeerneqarneranut oqaaseqaat:

Siullermik Pele Broberg, Naleraq, siunnersuutaanut qutsavingerusupparput.

Nunarput pisiassaava?

Atortorissaarutit inuiaqatigiinnut pingaarutillit, nunat allat pigissanngilaat – taavami sooq Danmarkip 33% Greenland Airports International pigissavaa?

Danmarkip ukiorpassuarni nunarput oorisorfigereerlugu, Orsugiak iluanaarutigerujussuareerlugu, piviusulersaarut takoqqusaajunnaarsereerlugu sooq maanna aamma oorisorfigeqqilissavaatigut? Naalakkersuisut suliaasaq tingorusunngippassuk, pisiarineqarsinnaasimappat?

Piginnittuunermut tunngavoq, Kalaallit Nunaata siunissaanut tunngavoq.

Kiap pissaaneq atortorissaarutaatitsinnut tingummineranut tunngavoq – tassalu mittarfiutigut, Kalaallit akilersungassaak akisoqisut, Kalaallit pigissavaat tamakkiisumik, allanik oqartussaasoqaratik. Tassami danskit maanna siulersuisuni veto- sinnaapput. Tassa isumaqatiginngisaqarunik, akerliussinnaapput, siunertarlu Kalaallit piumasaat pinngitsootissavaat.

Politikerit qineqqusaarput allannguiniarlutik, naak allannguirusuttut, naak politikerit tamakkiisumik suliffarfiit pingaarutilinnut tamakkiisumik piginneqataarusuttut? Uanimi apeqqutaanerpaavoq, kikkunukua oqartussaasut, kikkut ineriartortitsinissatsinnut oqartussaassangamik. Aap, uatsinnut salliutissagutta, Kalaallit Nunaat.

Naleqqamiik isumaqarpugut, inuiaasugut mittarfissuit, mittarfiutigullu akilersussagutsigit, tamakkiisumik soorunami oqartussaassaagut, piginnittuullutalu.

Naleqqamiik imannak assersuusiorsinnaavugut:

Illusivutit, bankimi attartorputit aningaasanik. Kisianni allamik nalusarnik piginneqateqalerputit, taannalu illit illupput matuanut matuersaateqarpoq, annikinnermik aallarniutaasumik aningaasaliisimasutut. Taavalu arlaannik illu aaqqitassaqarpat, taanna apereqqaarlugu illu aaqqissinnaavat, immaqaluunnit, iikkat qalipakkusukkukkit, apequttaassaaq, piginneqataasoq qanoq isumaqarnersoq. Ilaa pisarioq?

Naleqqamiillu isumaqarpugut, ullumikkut mittarfissuarnut piginneqatigiissut taamannak aaqqissuunneqarsimasoq. Ilaa ajorpoq!

Naalakkersuisut akissuteqaatiminni siunnersuut itingartippaat, danmarkimunngooq qaninnerorusukkamik, danmarkingooq bussini qaninnerulluta issiaqatigissuarput.

Qujanarmi inoqarfippassuit Kalaallit nunatsinni busseqanngimmata.

Naleqqamiik isumaqarpugut, isumatusaannginnerussasoq politikkikkut piginneqataassutsit tamaasa Kalaallit piginnigppatigit.

Maanna Naalakkersuisut danmarkimut qinnuloorlutillusooq sakkutuulersuititsipput, sorsunnerup talittarfianingooq illoqarfimmi anginerpaami Nuummi, sakkutuut umiarsuunut salliutitsisussamik sanarusupput. Naalakkersuinikkut aningaasanik sipileersimaneq, aqutsinerlussimanerup kingunerivaat, aningaasanut inatsit naapertorlugi, karsi imaariartorneqartoq, siunissamut eqqanaarinngilluinnartoq.

Naalakkersuisut oqarput, massakkuunngittorooq, misissuilaarusuppunngooq. Taavami qaquguussangami?

Taamannak isumaqatigiinniarnermi, oqartoqarsinnaanngilaq, qanoq akeqassanersoq. Tassami periarfissaareerpoq, pissuserissaartumik siunertaqarluni isumaqatigiinniartoqarsinnaasoq. Taannaluunniimmi minnerpaamik Naalakkersuisut aallartittariaqarpat, taava takussuarput Danmark qanoq pissuserissaartigissanersoq. Taamaammat Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaat Naleqqamiik akuersaanngilarput.

Naleqqamiik aamma eqqaalaarusupparput, qanormaa mittarfissuit maanna akimikkut sippuippat? Naatsorsuutigineqaqqaarpoq 3 milliard missaani akeqassasut, maannalu sippuinerit ima ingasatsigilerput, allaat immaqqa mittarfissuit 6 milliard- inik

akeqalersinnaallutik. Aap siulersuisunik taarsiisoqarpoq, naak kisianni akisussaasuiit?
Siulersuisut taarsermata mittarfissuit ingerlallualeriasaarpaat?

Naalakkersuisut tupinnaqaaq isumaqatigiinniarnissamut ersiuarmata, sooq danmarki
ersigissangamikku, bussinilu qanillattorlutik issiaqatigiikkusullutik?

Kitaamiut Kina uparuartulissavaat taamatoqqissaaq aningaasalersuisoq, atortorissaarutit
pigalugit, kisianni Danmark taamaaliorpat ajunngilaq?

Maanna Nuummi mittarfik ammarmat sorpassuartigut ajoqutaavoq, ingasammik
sineriammut:

- Assartuineq, allakkat ingerlalluanngillat
- Avammut aalisakkanik tuniniaaniartut naak?
- Qanga 45-50 min Kangerlussuarmut ingerlaartarpugut, maanna 2-3 time sioqqullugu
nassatanik tunniussisariaqarpugut.
- Timmisartoq 200 km missaa takinerusumik timmisalerpoq, timminerlu sivitsorpoq.
- Qeqqata kommuneanut qanoq annaasaqaataava
- Kangerlussuup ammatiusannera qanoq naleqarpa?
- Naak billetsit akikinnerusut?

Danskit ittunngorteqattaarlugit misileraatikkunnaarlugit Kalaallinik soormi atorfinitsittigunik?
Siulersuisut kikkut aqukkamikkit, sooq Kalaallimik pisortamik toqqaanngillat?

Kalaallit sapinngilagut, kisianni uatsinnut naallerartuassagutta, kikkut pikkorissarpagut,
kikkut salliutippagut. Naleqqamiik isumarput nalunngilarsi – Kalaallit salliussapput.
Utoqqatsissutit tusaakatappagut, iliuuseqalerta.

Naleqqamiik ajortussarsiunngilagut, periarfissanilli ujaasivugut. Partiit tamassi
suleqatiseraatsigit uumunnga siunnersuummut. Isumaqatigiinniarneq akeqanngilaq –
isumaqatigiissut ajorpat, soorunami naameersinnaatitaavugut, angusassaq pitsaanerpaaq
angutserlugu – Utaqqineq akisunerussaaq – taamaammat maanna siunnersuut akuerisiuk
ataatsimiisitaliami misissungassanngorlugu.

Naleqqamiik qulanngilagut, sapinngilagut, iliuuseqarusuppugut, allannguerusuppugut
tigussaasunik.

Taamaattumik Naleqqamiik naangaassuteqanngivilluta, siulittaasutta Pele Broberg,
siunnersuutaa taperserparput, Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Ataatsimiititaliamut
ingerlateqqillugu.